

Elop - Uca Flensburg Mürwik

Leif Johansen

Det nærmeste Danmark er kommet til en nyere kamera serieproduktion med mere end bakelitegenskaber er ca. 2 sømil.

Baggrund:

Det er velkendt, at der især i de tyske vestzoner blev etableret en række kamerafabrikker i årene efter krigen. Teknikere og erhversfolk skulle efter krigstjeneste finde et arbejde og hvorfor ikke prøve at være selvstændige. Dertil kom, at mange var flygtet fra øst mod vest og skulle starte på en ny tilværelse. En af disse var en medarbejder (navn ikke kendt) fra Feinmechanische Werkstätte Jena (1946-1951) ejet af Franz Robert Neubert.

Personer med eller uden teknisk baggrund begyndte med ganske små virksomheder i de områder, hvor skæbnens gunst/ugunst havde placeret dem. Nogle blev etableret ved, at virksomhedsledere fra især Dresdenområdet flyttede vest på (Balda Bünde Max Baldeweg, Lippische Kamerafabrik med Richter fra Tharandt/Dresden).

Der er også eksempler på, at der i denne periode startedes kameraproduktion på bestående virksomheder, der før 2. verdenskrig ingen kameraproduktion havde (King, Braun).

Mange af disse små virksomheder forsvandt lige før eller efter 1960, hvor kravene til nyudvikling og kapital blev for store (Diax Ulm, Saraber Goslar, Efka/Futura). Andre fik en længere levetid (Aka Friedrichshafen , Dacora,

Leidolf, King...).

Historie:

Ved udgangen af 1945 blev der etableret to

optiske virksomheder i nærheden af Flensburg.

Den ene var "Elektro-Optik GmbH i Sandwick / Glücksburg, hvor også vores person fra Jena var virksom. Den anden var "Optische Werkstätten, Flensburg / Mürwik" med stifteren Hans Buschhack i den tidligere marineingenørskole - en del af det marinehovedkvarteret, hvor Dönitz regerede Nazityskland efter Hitlers død. I dag er det et mondænt lystsejlerområde, Sonwik.

De to selskaber arbejdede tæt sammen. Den første var finmekanisk og lavede husene og lukkerne, medens det sidste lavede objektiverne. Det første produkt var kameraet Elca 1947.

Efter valutareformen i 1948, gik de to virksomheder sammen under navnet "Vereinigte Elektro-Optische Werke G.m.b.H. Flensburg / Mürwik " i Buchards bygning med logoet "ELOP". På "photokina" 1950 blev SLR kameraet Uniflex præsenteret. Alt blev produceret af firmaet: kamerahus, spaltelukker og objektiv. Men som mange virksomheder dengang havde det ikke tilstrækkelig kapital til at bygge en stor produktion op. 1951 måtte selskabet indgive konkursbegæring ved retten i Flensburg.

Med støtte fra delstatsregeringen i Kiel under programmet "At redde arbejdspladser", blev i slutningen af 1951 grundlaget et nyt firma "UCA Werkstätte für Feinmechanik und Optik G.m.b.H". Produktionen omfattede det gamle program, idet blot navnene ændredes, så "Elca II" var "Ucanette" og "Uniflex" hed "Ucaflex". Objektivnavnene skiftede til "UCAR" UCAPLAN "og "UCALUX".

Der var mange problemer med patentrettigheder omkring flashsynkronisering på Ucaflex med Leitz

UCA blev i september 1952 overtaget af Agfa Camera Werk, München, Kameraproduktionen blev indstillet, men i et par år var værket leverandør af tilbehør til Agfa. Ved den endelige lukning flyttede nogle få medarbejdere til München.

Der blev i Flensborg produceret ca. 1.000 (!) Ucaflex kameraer og ca. 20.000 Elca/Ucanette kameraer.

Agfas overtagelse ligner overtagelsen af Witt (Iloca) i Hamborg omkring 1960. Begge overtagne firmaer blev lukket og i hvert fald Elop/UCA har ikke sat sig spor i Agfas senere produktion. Det må betegnes som "markedsrengøring"

Kameraer:

Elca modellen kom som nævnt i 1947 og blev lavet til omkring 1949. Billedstørrelsen var 24 x 24 mm, objektiv 4.8/35 fix focus (?) tilsyneladende med en blændering med huller og en simpel lukker af bokskameratype. Senere blev objektivet erstattet med et objektiv med afstandindstilling <fig.1>

Elca/Ucanette II havde et tilsvarende hus, men var noget mere avanceret dog stadig med 24 x 24 mm billedstørrelse på 135 film. Man kunne vælge Vario 200, Prontor-S eller Prontor 300 lukkere i objektiver som Elocar 4,5/35 eller Elop-an 2,5/40. <fig. 2> . Lukkeren var monteret bagved objektivet. Produktionen begyndte i 1948 og forløb til omkring 1951. Der er mindre forskelle fra Elca II til Ucanette i objektivmonteringen.

Disse to kameramodeller har en vis lighed med Saraber Finetta fra Goslar. Konstruktorerne har vel fundet den samme løsning i den mangelsituation, som eksisterede i de første år efter krigen.

Uniflex/Ucaflex modellerne er SLR kamera til 24 x 36 mm på 135 film. Uniflex er en videreudvikling af Neucaflex som Neubert lavede i Jena og som altså blev "overført" til Elop af personen fra Jena. Der er spaltelukker først uden hemværk senere med et sådan værk B, 1, ..., 1/1000. <fig 3> . Den er fuld synkroniseret (efter reklamen⁴). Objektiverne er forsynet med en M40 skruetilslutning (Neucaflex var M39 Leica). Standardobjektiv var Elolux/Ucalux 1:1,9 men også Xenar 2,8/50 Xenar 3,5/50 og Xenon 1,9/50 kunne anvendes. Der er tilsyneladende ikke blevet lavet objektiver med andre brændvidder. Ucaflex har et meget specielt søgesystem, hvor spejreflexen med et prisme giver et 6 x forstørret udsnit af ca 10% af billedet, hvorved afstanden indstilles ved skarphed på matskiven. Når udløseren trykkes længere ned skubbes prismet til side og giver plads for en "normal" søger. Herved undgår man, at søgerbilledets lysstyrke bliver stærkt afhængig af blændeindstillingen. Uden at være teknisk den samme løsning genfinder vi ideen ved KW Niedersiedlitz Praktina.

Ucaflex er Vesttysklands første SLR kamera og med det lave produktionstal også et af de dyreste som samlereobjekt. Der var november 2009 et par tilbud på E-bay som "Køb straks" tilbud på ca 1000 EURO uden tysk moms dvs ca 1190 EUR (8.850 kr).

Litt:

1. *Willy Kermann: Deutsche Kamera 1945 – 2007* 4. udg
2. *Kadlubek: Kamera-Katalog* 5. udg. PhotoDeal forlag
3. *McKeown's Cameras 1995-96*
4. *Steimers Fotoliste 2009 – 2010*

fig 1 og fig 2 kameraer tilhørende Erwin i Genner Åbenrå
fig 3 er et billede fra Ebay.

